

IVANA ZAJC

**Kaj je literarna zmožnost
in kako jo preverjamo z
maturitetnim esejem**

Založba Univerze v Novi Gorici

2023

Kaj je literarna zmožnost in kako jo preverjamo z maturitetnim esejem
Ivana Zajc

Strokovni pregled:
Alenka Žbogar, Igor Saksida

Jezikovni pregled:
Darja Markoja

Založnik:
Založba Univerze v Novi Gorici, Vipavska 13,
Rožna Dolina, Nova Gorica

Oblikovanje ovoja:
Oblikovalski studio Kontrastika

Prelom in tisk:
A-media d. o. o.

Naklada:
200 izvodov

Leto izida:
2023

ISBN 978-961-7025-25-5

Izdajo knjige je sofinancirala Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.09:37.091.3
82.0-4:37.091.27

ZAJC, Ivana
Kaj je literarna zmožnost in kako jo preverjamo z maturitetnim esejem / Ivana
Zajc. - V Novi Gorici : Založba Univerze, 2023

ISBN 978-961-7025-25-5
COBISS.SI-ID 126567427

Zahvala

Hvaležna sem svoji mentorici na doktorskem študiju, dr. Alenki Žbogar, za ustvarjalno in strokovno spremljanje skozi leta, iskrena hvala cenjenim članicam komisije doktorskega študija dr. Mileni Milevi Blažič, dr. Jerci Vogel ter dr. Vidi Medved Udovič. Hvaležna sem sodelavcem Raziskovalnega centra za humanistiko in Fakultete za humanistiko Univerze v Novi Gorici, posebej vodji centra dr. Katji Mihurko Poniž in dekanu dr. Petru Purgu za podporo pri ustvarjanju te knjige. Zahvala gre tudi Založbi Univerze v Novi Gorici in Univerzi v Novi Gorici ter Javni agenciji za raziskovalno dejavnost RS, ki so izdajo omogočile.

Kazalo

1	Uvod	11
2	Raziskovalne metode	15
3	Literarna zmožnost pri pouku književnosti na gimnaziji	19
3.1	Zmožnost	22
3.2	Literarna zmožnost	24
3.3	Kultivirani bralec kot temeljni cilj pouka književnosti	28
3.4	Razvoj literarne zmožnosti pri gimnazijskem pouku književnosti	30
3.5	Odnos med sporazumevalno zmožnostjo in literarno zmožnostjo	33
3.6	Družbeno-socialni vplivi na podobo literarne zmožnosti	39
3.7	Različne sestavine literarne zmožnosti	42
3.7.1	Literarne konvencije kot element literarne zmožnosti	45
3.7.2	Književno znanje kot element literarne zmožnosti	49
3.7.3	Čustveni in vrednotni elementi literarne zmožnosti	52
3.7.3.1	Književnost in čustva	52
3.7.3.2	Literarna empatija	54
3.7.3.3	Vrednotni elementi literarne zmožnosti	58
3.8	Razvojni prikaz literarne zmožnosti v <i>Evropskem literarnem okviru</i>	62
3.8.1	Predstavitev <i>Evropskega literarnega okvira</i>	63
3.8.2	Literarne konvencije in književno znanje v <i>Evropskem literarnem okviru</i>	66
3.8.3	Čustveno-vrednotni elementi literarne zmožnosti v <i>Evropskem literarnem okviru</i>	72

3.9	Anketna raziskava o literarni zmožnosti pri gimnazijskem pouku književnosti	73
3.9.1	Opredelitev raziskovalnega problema in namena raziskave	73
3.9.2	Potek raziskave in opis anketnega vprašalnika	74
3.9.3	Demografska slika respondentov	78
3.9.4	Prvi del anketnega vprašalnika: literarna dela	80
3.9.5	Drugi del anketnega vprašalnika: sestavine literarne zmožnosti pri gimnazijskem pouku književnosti	86
3.9.5.1	Repcijska in sistemska literarnodidaktična paradigma	87
3.9.5.2	Literarnodidaktični modeli	91
3.9.5.3	Zasnova drugega dela anketnega vprašalnika	93
3.9.5.4	Rezultati in razprava	94
3.10	Sklepne ugotovitve o literarni zmožnosti	110

---

4 Primerjalna analiza različnih modelov eseja na maturi **113**

4.1	Šolski esej pri maturi iz slovenščine	117
4.1.1	Elementi eseja v šolskem eseju	118
4.1.2	Razvoj esejskega dela mature iz slovenščine	120
4.1.3	Matura iz slovenščine in učni načrt za slovenščino na gimnazijah	123
4.1.4	Nekaj dosedanjih predlogov za modifikacije maturitetnega eseja pri slovenščini	124
4.2	Izhodišča primerjalne analize modelov eseja na maturi	129
4.3	Predstavitev raziskovalnih vprašanj	131
4.4	Predstavitev vključenih modelov eseja na maturi	132
4.4.1	Esejski del mature iz materinščine v Avstriji	132
4.4.2	Esejski del mature iz materinščine v Italiji	134
4.4.3	Esejski del mature iz materinščine na Hrvaškem	135
4.4.4	Esejski del mature iz materinščine na Madžarskem	137
4.4.5	Esejski del mature iz materinščine v Franciji	138
4.4.6	Esejski del mature iz materinščine v Angliji	139
4.4.7	Esejski del mature iz materinščine v Švici	141
4.4.8	Esejski del mature iz materinščine v Rusiji	142
4.4.9	Esejski del mednarodne mature iz slovenščine kot jezika A	143

4.5	Predstavitev kriterijev primerjalne analize	145
4.5.1	Tipi ciljev pouka književnosti	146
4.5.1.1	Funkcionalni cilji pouka književnosti	148
4.5.1.2	Primerjalna analiza modelov eseja na maturi z vidika funkcionalnih ciljev	150
4.5.1.3	Izobraževalni cilji pouka književnosti	157
4.5.1.4	Primerjalna analiza modelov eseja na maturi z vidika izobraževalnih ciljev	159
4.5.1.5	Čustveno-vrednotni cilji pouka književnosti	167
4.5.1.6	Primerjalna analiza modelov eseja na maturi z vidika čustveno-vrednotnih ciljev	169
4.5.1.7	Možnost izbire med esejskimi maturitetnimi nalogami	173
4.5.1.8	Primerjalna analiza modelov eseja na maturi z vidika izbirnosti	173
4.5.2	Diahrona vrstno-zvrstna podoba literarnih besedil	175
4.5.2.1	Primerjalna analiza z vidika diahrone zvrstno-vrstne podobe literarnih del	176
4.5.3	Interpretacija literarnih besedil	178
4.5.3.1	Teoretična izhodišča literarne interpretacije	178
4.5.3.2	Literarna interpretacija pri pouku književnosti	180
4.5.3.3	Primerjalna analiza modelov eseja na maturi z vidika literarne interpretacije	182
4.5.4	Miselni procesi višjih taksonomskih ravni	188
4.5.4.1	Načela problemskega in ustvarjalnega pouka	191
4.5.4.2	Analiza	195
4.5.4.3	Sinteza	196
4.5.4.4	Vrednotenje	197
4.5.4.5	Argumentacija	199
4.5.4.6	Primerjalna analiza modelov eseja na maturi z vidika miselnih procesov višjih taksonomskih ravni	200
4.5.5	Tipi ocenjevanja	211
4.5.5.1	Primerjalna analiza modelov eseja na maturi z vidika ocenjevanja	212
4.6	Razprava: nekaj predlogov modifikacij esejskega dela mature iz slovenščine	220
5	Sklep	227
6	Viri	237
7	Literatura	245
8	Recenziji	263

6

Viri

- A Level English Literature: Drama and poetry pre-1900. Sample Question Paper.* 2014. Dostopno na: <https://www.ocr.org.uk/Images/171432-unit-h472-1-drama-and-poetry-pre-1900-sample-assessment-materials.pdf>.
- A Level English Literature: Drama and poetry pre-1900.* June 2017. Dostopno na: <https://www.ocr.org.uk/Images/471604-question-paper-drama-and-poetry-pre-1900.pdf>.
- Apollinaire, Guillaume, 2014 [1918]: *Calligrammes. Poèmes de la paix et de la guerre 1913–1916*. Didier Alexandre in Michel Murat (ur.). Université Paris-Sorbonne, LABEX OBVIL. Dostopno na: <http://obvil.paris-sorbonne.fr/corpus/apollinaire/calligrammes>.
- AS/A Level GCE. GCE English Literature. OCR Advanced Subsidiary GCE in English Literature H071. OCR Advanced GCE in English Literature H471. Dostopno na: <https://www.ocr.org.uk/qualifications/as-and-a-level/english-literature-h071-h471/>.
- Bac français 2014: sujet de la série L. Etudes littéraires.* Dostopno na: <https://www.etudes-litteraires.com/bac-francais/2014/sujet-l.php>. (Dostop 2. 6. 2019).
- Bac français 2015: sujet de la série L. Etudes littéraires.* Dostopno na: <https://www.etudes-litteraires.com/bac-francais/2015/sujet-l.php>.
- Bac français 2016: sujet de la série L. Etudes littéraires.* Dostopno na: <https://www.etudes-litteraires.com/bac-francais/2016/sujet-l.php>.
- Bac français 2017: sujet de la série L. Etudes littéraires.* Dostopno na: <https://www.etudes-litteraires.com/bac-francais/2017/sujet-l.php>.
- Benefits of the IB.* Dostopno na: <https://www.ibo.org/benefits/>.
- Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Structured overview of all CEFR scales.* Council of Europe. Dostopno na: <https://rm.coe.int/168045b15e>.
- Der Bildungsserver Berlin-Brandenburg ist ein Service des Landesinstituts für Schule und Medien Berlin-Brandenburg im Auftrag der Senatsverwaltung für Bildung, Jugend und Familie (Berlin) und des Ministeriums für Bildung, Jugend und Sport Land Brandenburg. Dostopno na: <https://bildungsserver.berlin-brandenburg.de/index.php?id=16766>.

- Directive per l'esame svizzero di maturità Prima lingua italiano.* Dipartimento federale dell'economia, della formazione e della ricerca DEFR Commissione svizzera di maturità CSM. 2014. Dostopno na: <https://www.sbf.admin.ch/sbf/it/home/formazione/maturita/maturita-liceale/esame-svizzero-di-maturita.html>.
- Državna predmetna komisija za slovenščino, 2019: *Razpis tematskega sklopa iz književnosti za izpit splošne mature iz slovenščine 2020.* Dostopno na: https://www.ric.si/mma/SLM_razpis%20tematskega%20sklopa_2020.pdf/2019020512161927/.
- Državna predmetna komisija za slovenščino, 2018: *Razpis tematskega sklopa iz književnosti za izpit splošne mature iz slovenščine 2019.* Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/Izbor%20umetnostnih%20besedil%202019%20SLM%20razpis%20TS%202019%20%20%20ifrirano/2018020611545612/>.
- English language and literature. Dramatic Voices. OCHR. 2017a: <https://www.ocr.org.uk/Images/471583-question-paper-unit-f673-01-dramatic-voices.pdf>.
- English language.* Cambridge International Examinations. Cambridge International Advanced Subsidiary and Advanced Level. 2017. Dostopno na: <https://www.cambridgeinternational.org/Images/524638-june-2017-question-paper-11.pdf>.
- English language and literature. Speaking Voices. OCHR. 2017b: <https://www.ocr.org.uk/Images/488752-question-paper-unit-f671-01-speaking-voices.pdf>.
- English Literature: Drama and Poetry pre-1800.* Oxford, Cambridge and RCA. Dostopno na: <https://revisionworld.com/sites/revisionworld.com/files/imce/318699-question-paper-unit-f663-01-drama-and-poetry-pre-1800-closed-text.pdf>.
- Единый государственный экзамен по Русскому языку. Dostopno na: http://fipi.ru/sites/default/files/document/2017/ru_101.pdf.
- Esami di stato di istruzione secondaria superiore sezioni ESABAC prova di: lingua e letteratura francese. Sessione ordinaria 2017. Dostopno na: https://15f54318-a-62cb3a1a-s-sites.googlegroups.com/site/profraffaelliweb/esabac-pagina-dedicata/le-prove-desame/PROVE%20ESAME%202017.pdf?attachauth=ANoY7cqSaLjGaSyhhwuYO3b0BqNj-6M5swP1kHWFtINA_Vy7bQheo54fXVJQln2G0phx7bHnM2b8q6mHMTqudtpdmSfPleLGS4KmL6hZsVBurUJxHVM94IJ_JDEybfRSyRLUmr6mY_1EzxNh67xyZO-5axfzUa4KKForGhG7n4j_m26LN8ZIfjqim6raJjRIHJWRBtFRDSwenc0-ubzZkFU-5Fev0szSXqmWsC89B4Zja7sHqqqFEed-i7jR9S1fKLTucbFD3kBQvYaHvY4u6SvMwtAzN-w%3D%3D&attredirects=0.
- Esami di stato di istruzione secondaria superiore sezioni ESABAC prova di: lingua e letteratura francese. Sessione ordinaria 2018. Dostopno na: <https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWFpbm9mcmFmZmFlbGxp2VifGd4OjYxNGZj-MWE2MTI3MjU3NDc>.
- Esami di Stato di istruzione secondaria superiore. Prova di italiano. Sesiione ordinaria.* Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca. 2014. Dostopno na: http://www.istruzione.it/esame_di_stato/Secondo_Ciclo/tracce_prove_scritte/2014/allegati/P000.pdf.
- Esami di Stato di istruzione secondaria superiore. Prova di italiano. Sesiione ordinaria.* Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca. 2015. Dostopno na: http://www.istruzione.it/esame_di_stato/Secondo_Ciclo/tracce_prove_scritte/2015/allegati/P000.pdf.
- Esami di Stato di istruzione secondaria superiore. Prova di italiano. Sesiione ordinaria.* Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca. 2016. Dostopno na: http://www.istruzione.it/esame_di_stato/201516/Italiano/Ordinaria/P000_ORD16.pdf.

- Esame svizzero di maturità. Sessione invernale 2015. Esame scritto di Italiano. Dostopno na: <https://www.sbf.admin.ch/sbf/it/home/formazione/maturita/maturita-liceale/compiti-dell-esame-svizzero-di-maturita-degli-anni-passati/compiti-dell-esame-svizzero-di-maturita-degli-anni-passati.html#-440721418>.
- Esame svizzero di maturità. Sessione invernale 2016. Esame scritto di italiano. Dostopno na: <https://www.sbf.admin.ch/sbf/it/home/formazione/maturita/maturita-liceale/compiti-dell-esame-svizzero-di-maturita-degli-anni-passati/compiti-dell-esame-svizzero-di-maturita-degli-anni-passati.html#-1180455742>.
- Esame svizzero di maturità. Sessione estiva 2017. Esame scritto di Italiano. Dostopno na: <https://www.sbf.admin.ch/sbf/it/home/formazione/maturita/maturita-liceale/compiti-dell-esame-svizzero-di-maturita-degli-anni-passati/compiti-dell-esame-svizzero-di-maturita-degli-anni-passati.html#-440721418>.
- Esame svizzero di maturità. Sessione estiva 2018. Esame scritto di italiano. Dostopno na: <https://www.sbf.admin.ch/sbf/it/home/formazione/maturita/maturita-liceale/compiti-dell-esame-svizzero-di-maturita-degli-anni-passati/compiti-dell-esame-svizzero-di-maturita-degli-anni-passati.html#-1180455742>.
- Evidenca zavodov in srednjih šol. Seznam srednjih šol.* Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: <https://paka3.mss.edus.si/registriweb/Seznam2.aspx?Seznam=3010>.
- Evropski literarni okvir = Literary Framework for Teachers in Secondary Education*, 2012. Dostopno na: <http://www.literaryframework.eu/>.
- Griglia di valutazione del lavoro di maturità dell'esaminatore e dell'esperto. Esame svizzero di maturità. Dipartimento federale dell'economia, della formazione e della ricerca DEFR Commissione svizzera di maturità CSM. Dostopno na: <https://www.sbf.admin.ch/sbf/it/home/formazione/maturita/maturita-liceale/esame-svizzero-di-maturita.html>.
- Hrvatski jezik, viša razina: školski esej.* 2014. Dostopno na: <https://www.ncvvo.hr/dm-2013-2014-ljetni-rok/>.
- Hrvatski jezik, viša razina: školski esej.* 2015a. Dostopno na: <https://www.ncvvo.hr/dm-2014-2015-ljetni-rok/>.
- Hrvatski jezik, viša razina: školski esej.* 2015b. Dostopno na: <https://www.ncvvo.hr/dm-2014-2015-jesenski-rok/>.
- Hrvatski jezik, viša razina: školski esej.* 2016. Dostopno na: <https://www.ncvvo.hr/dm-2015-2016-ljetni-rok/>.
- Hrvatski jezik, viša razina: školski esej.* 2017. Dostopno na: <https://www.ncvvo.hr/dm-2016-2017-ljetni-rok/>.
- Ispitni katalog za državnu maturu u školskoj godini 2018/2019.* Hrvatski jezik. Dostopno na: <https://www.ncvvo.hr/ispitni-katalozi-za-drzavnu-maturu-2018-2019/>.
- Les épreuves du nouveau bac de français.* Etudes Littéraires Dostopno na: <https://www.etudes-litteraires.com/bac-francais/epreuves.php>.
- Linee guida per lo svolgimento dell' esame di stato del primo ciclo d'istruzione e per la valutazione degli alunni agli esami.* Anno scolastico 2018–2019. Istituto Autonomo Comprensivo Statale di Scuola della Infanzia, Scuola Primaria e Secondaria di 1o grado ad indirizzo musicale Pignataro maggiore-Camigliano. Dostopno na: <https://www.icpignatarocamigliano.edu.it/linee%20guida%20%20ESAMI%20DI%20STATO%202018-19%20PROT.pdf>.
- Literature in English: Poetry and Prose.* Cambridge International Advanced Subsidiary Level and Advanced Level. 2017. Dostopno na: <https://www.cambridgeinternational.org/Images/524588-june-2017-mark-scheme-paper-31.pdf>.

- Magyar nyelv és irodalom. Emelt szintű írásbeli vizsga. Javítási-értékelési útmutató. Emberi erőforrások minisztériuma.* 2014. https://www.irodalomtanarok.hu/media/uploads/Magyar_nyelv_es_irodalom_erettsegi/Emelt/e_magyir_14okt_ut.pdf.
- Magyar nyelv és irodalom. Emelt szintű írásbeli vizsga. Javítási-értékelési útmutató. Emberi erőforrások minisztériuma.* 2015. https://dload-oktatas.educatio.hu/erettsegi/feladatok_2015tavasz_emelt/e_magyir_15maj_ut.pdf.
- Magyar nyelv és irodalom. Emelt szintű írásbeli vizsga. Javítási-értékelési útmutató. Emberi erőforrások minisztériuma.* 2017. https://dload-oktatas.educatio.hu/erettsegi/feladatok_2017osz_emelt/e_magyir_17okt_ut.pdf.
- Magyar nyelv és irodalom. Emelt szintű írásbeli vizsga. Javítási-értékelési útmutató. Emberi erőforrások minisztériuma.* 2018. http://dload.oktatas.educatio.hu/erettsegi/feladatok_2018osz_emelt/e_magyir_18okt_ut.pdf.
- Mark Scheme. English Language and Literature. Dramatic Voices. Advanced Subsidiary GCE.* June 2017. Dostopno na: <https://www.ocr.org.uk/Images/526554-mark-scheme-unit-f673-dramatic-voices.pdf>.
- Materialien & Publikationen. Standardisierte Reife- und Diplomprüfung. Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung. Dostopno na: https://www.srdp.at/downloads/?tx_solr%5Bfilter%5D%5B0%5D=handicaped%253Afalse&tx_solr%5Bfilter%5D%5B1%5D=subject%253A%252FUnterrichtssprache%252FDeutsch&tx_solr%5Bfilter%5D%5B2%5D=documentType%253A%252FFr%25C3%25BCHere%2BPr%25C3%25BCfungsaufgaben%252FKlausuren.
- Maturitetni izpitni katalog za splošno maturo 2018. Slovenščina.* Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/M-MIK%202018/2016083008170648/>.
- Mednarodna matura.* Gimnazija Bežigrad. 2018. Dostopno na: http://www.gimb.org/?page_id=390.
- Modern Languages Association, 2007: *Foreign Language and Higher Education: New structures for a Changed World.* Dostopno na: <https://www.mla.org/Resources/Research/Surveys-Reports-and-Other-Documents/Teaching-Enrollments-and-Programs/Foreign-Languages-and-Higher-Education-New-Structures-for-a-Changed-World>.
- Navodila za ocenjevanje. Slovenščina. Izipitna pola 1.* Spomladanski izpitni rok. Sreda, 4. maj 2016. Republiški izpitni center. Dostopno na: https://www.ric.si/splosna_matura/predmeti/slovenscina/.
- Navodilo za popravljanje in ocenjevanje pisnega standardiziranega zrelostnega izpita/zrelostnega in diplomskega izpita/poklicnega zrelostnega izpita iz nemščine, hrvaščine, slovenščine, madžarščine.* 2019. Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung. Dostopno na: https://www.srdp.at/downloads/?tx_solr%5Bfilter%5D%5B0%5D=handicaped%253Afalse&tx_solr%5Bfilter%5D%5B2%5D=documentType%253A%252FBegleitmaterialien%252FRichtlinien%252C%2BKonzepte%2B%2526%2BModelle&tx_solr%5Bfilter%5D%5B1%5D=subject%253A%252FUnterrichtssprache%252FSlowenisch.
- Ocenjevalni obrazec. Slovenščina. Izipitna pola 1. Šolski esej.* Republiški izpitni center. Tipkopis.
- Paper 1 HL – Literary Commentary,* 2018. Tipkopis.
- Paper 2 HL – Essay,* 2018. Tipkopis.
- Русский язык. Методические материалы для председателей и членов региональных предметных комиссий по проверке выполнения заданий с развернутым ответом экзаменационных работ,* 2016. Dostopno na: <https://down.ctege.info/ege/2016/metod-rekom-slojnoe/rus2016metod-rekom-slojnoe.pdf>.

- Pojasnila o teritorialnih spremembah statističnih regij*. Statistični urad Republike Slovenije. 1. 1. 2017. Dostopno na: <https://www.stat.si/dokument/8484/Spremembe-statisticnih-regij.pdf>.
- Poznanovič Jezeršek, Mojca, idr., 2008: *Učni načrt. Slovenščina: gimnazija = UN 2008*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. Dostopno na: http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2008/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_slovslovens_gimn.pdf.
- Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta Evrope z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (2006/962/ES). *Uradni list Evropske unije*. 30. 12. 2006. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=EN>.
- Regulation (EU) 2016/679 of the european parliament and of the council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)*. Official Journal of the European Union. EUR-Lex: Access to European Union law. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1562766636595&uri=CELEX:32016R0679>.
- Republiški izpitni center. Splošna matura: Predmeti: Slovenščina. Dostopno na: https://www.ric.si/splosna_matura/predmeti/slovenscina/.
- Slovene A: literature – Higher level – Paper 1*. 2014. Dostopno na: https://www.ibrepository.com/IB%20PAST%20PAPERS%20-%20YEAR/2014%20May/Group%201%20%20Studies%20in%20language%20and%20literature/Slovene_A_Literature_paper_1_SL.pdf.
- Slovene A: literature – Higher level – Paper 2*. 2014. Dostopno na: https://www.ibrepository.com/IB%20PAST%20PAPERS%20-%20YEAR/2014%20May/Group%201%20%20Studies%20in%20language%20and%20literature/Slovene_A_Literature_paper_2_HL.pdf. (Dostop 17. 5. 2018).
- Slovene A: literature – Higher level – Paper 1*. 2015. Dostopno na: https://www.ibrepository.com/IB%20PAST%20PAPERS%20-%20YEAR/2015%20May/Group%201%20%20Studies%20in%20language%20and%20literature/Slovene_A_Literature_paper_1_HL.pdf. (Dostop 17. 5. 2018).
- Slovene A: literature – Higher level – Paper 2*. 2015. Dostopno na: https://www.ibrepository.com/IB%20PAST%20PAPERS%20-%20YEAR/2015%20May/Group%201%20%20Studies%20in%20language%20and%20literature/Slovene_A_Literature_paper_2_HL.pdf. (Dostop 17. 5. 2018).
- Slovene A: literature – Higher level – Paper 1*. 2016. Dostopno na: https://www.ibrepository.com/IB%20PAST%20PAPERS%20-%20YEAR/2016%20May/Group%201%20%20Studies%20in%20language%20and%20literature/Slovene_A_Literature_paper_1_HL.pdf.
- Slovene A: literature – Higher level – Paper 2*. 2016. Dostopno na: https://www.ibrepository.com/IB%20PAST%20PAPERS%20-%20YEAR/2016%20May/Group%201%20%20Studies%20in%20language%20and%20literature/Slovene_A_Literature_paper_2_HL.pdf.
- Slovene A: literature – Higher level – Paper 1*. 2017. Dostopno na: https://www.ibrepository.com/IB%20PAST%20PAPERS%20-%20YEAR/2017%20May/Studies%20in%20language%20and%20literature/Slovene_A_Literature_paper_1__HL_markscheme.pdf.
- Slovene A: literature – Higher level – Paper 2*. 2017. Dostopno na: https://ibdocuments.com/All%20Files/Past%20Papers%20By%20Year/2017%20Examination%20Session/May%202017%20Examination%20Session/Group%201%20-%20Studies%20in%20Language%20&%20Literature/Slovene_A_Literature_paper_2__HL.pdf.
- Slovenski jezik in književnost. Izpitna pola 1. Pisna naloga esejskega tipa*. 17. junij 1997. Republiški izpitni center. Tipkopis.

- Slovenski jezik in književnost. IZPITNA POLA 1. Pisna naloga esejskega tipa. 9. maj 1998. Republiški izpitni center. Tipkopis.
- Slovenščina. IZPITNA POLA 1. Šolski esej. Spomladanski izpitni rok. 2013. Dostopno na: <http://www.ric.si/mma/M131-103-1-1/2013100914382408/>.
- Slovenščina. IZPITNA POLA 1. Šolski esej. Spomladanski izpitni rok. 2014. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/M141-103-1-1/2014100714434681/>.
- Slovenščina. IZPITNA POLA 1. Šolski esej. Spomladanski izpitni rok. 2015. Dostopno na: <http://www.ric.si/mma/M142-103-1-1/2015100813170829/>.
- Slovenščina. IZPITNA POLA 1. Šolski esej. Spomladanski izpitni rok. 2016. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/M161-103-1-1/2016101211573169/>.
- Slovenščina. IZPITNA POLA 1. Šolski esej. Spomladanski izpitni rok. 2017. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/M171-103-1-1/2017101014404591/>.
- Slovenščina. IZPITNA POLA 1. Šolski esej. Jesenski izpitni rok. 2018. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/M182-103-1-1/2019041007453593/>.
- Staatsexamen VWO Nederlandse taal schrijfvaardigheid. 2018. Dostopno na: <https://duo.nl/images/nederlands-schrijfvaardigheid-vwo-2018.pdf>.
- Standardisierte kompetenzorientierte schriftliche Reifeprüfung/Reife- und Diplomprüfung/Berufsreifeprüfung. 3. Mai 2017 Deutsch. Bundesministerium für Bildung. Dostopno na: <https://mail.google.com/mail/u/0/#search/ajda+gabri%C4%8D/FMfcgxcgwxZXmKHlfXpKfWPdqTlxtFB?projector=1&messagePartId=0.4>.
- Standardisierte kompetenzorientierte schriftliche Reifeprüfung/Reife- und Diplomprüfung/Berufsreifeprüfung. 9. Mai 2016 Deutsch. Bundesministerium für Bildung. Dostopno na: <https://mail.google.com/mail/u/0/#search/ajda+gabri%C4%8D/FMfcgxcgwxZXmKHlfXpKfWPdqTlxtFB?projector=1&messagePartId=0.3>.
- Standardisierte kompetenzorientierte Deutsch Kommentierung der Aufgaben. Standardisierte kompetenzorientierte schriftliche, 2017. Dostopno na: <https://mail.google.com/mail/u/0/#search/ajda/FMfcgxcgwxZXmKHlfXpKfWPdqTlxtFB?projector=1&messagePartId=0.2>.
- Svet za kulturno sodelovanje. Odbor za izobraževanje. Oddelek za moderne jezike, Strasbourg, 2011: *SEJO: Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje*. Ljubljana: Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Urad za razvoj šolstva. Dostopno na: http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mizks.gov.si/pageuploads/podrocje/razvoj_solstva/Jeziki/Publikacija_SEJO_komplet.pdf.
- Šimenc, Brane in Tivadar, Hotimir, 2015: *Splošna matura iz predmeta slovenščina v letu 2015. Poročilo DPK SM za slovenščino*. Ljubljana. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/2015%20Porocilo%20DPK%20103%20SLM/2015121612552938/>
- Šimenc, Brane in Tivadar, Hotimir, 2014: *Splošna matura iz predmeta slovenščina v letu 2014. Poročilo DPK SM za slovenščino*. Ljubljana. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/2014%20Porocilo%20DPK%20103%20SLM/2014121814034963/>.
- Šimenc, Brane in Vogel, Jerica, 2013: *Splošna matura iz predmeta slovenščina v letu 2013. Poročilo DPK SM za slovenščino*. Ljubljana. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/2013%20Porocilo%20DPK%20103%20SLM/2014010715251694/>.
- Šimenc, Brane in Vogel, Jerica, Semen, Erika, Cankar, Gašper, 2012: *Splošna matura iz predmeta slovenščina v letu 2012. Poročilo DPK SM za slovenščino*. Ljubljana. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/Porocilo%20DPK%202012%20103%20SLM/2012112710065273/>.
- Šimenc, Brane in Vogel, Jerica, 2011: *Splošna matura iz predmeta slovenščina v letu 2011. Poročilo DPK SM za slovenščino*. Ljubljana. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/2011Porocilo%20DPK%20103%20SLM/2012112710080899/>.

- Šimenc, Brane in Vogel, Jerica, 2010: *Splošna matura iz predmeta slovenščina v letu 2010. Poročilo DPK SM za slovenščino*. Ljubljana. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/Poro%C4%8Dilo%20o%20poteku%20SM%20iz%20SLM%20v%20letu%202010/2011090813563973/>.
- Tasse d'iscrizione e d'esame. Dostopno na: <https://www.sbf.admin.ch/sbf/it/home/bildung/maturita.html>.
- Terminološki slovar vzgoje in izobraževanja, 2008–2009*. Agencija za raziskovanje RS. Dostopno na: <https://www.termiana.net/slovarji/74/terminoloski-slovar-vzgoje-in-izobrazevanja>.
- Unterrichtsprache. Deutch. Materialien & Publikationen. Standardisierte schriftliche Reifeprüfung bzw. Reife- und Diplomprüfung bzw. Berufsreifeprüfung (SR(D)P/BRP). Dostopno na: https://www.srdp.at/downloads/?tx_solr%5Bfilter%5D%5B0%5D=handicaped%253Afalse&tx_solr%5Bfilter%5D%5B1%5D=subject%253A%252FUnterrichtssprache%252FDeutsch&tx_solr%5Bfilter%5D%5B2%5D=documentType%253A%252FFr%25C3%25BChere%2BPr%25C3%25BCfungsaufgaben%252FKlausuren.
- Uredba o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot*. Uradni list Republike Slovenije, št. 9/07. Dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED4094>.
- Velikonja Kolar, Irena in Šekli, Matej, 2018: *Splošna matura iz predmeta slovenščina v letu 2018. Poročilo DPK SM za slovenščino*. Ljubljana. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/2019%20Porocilo%20DPK%20103%20SLO%202018/2018112710164551/>.
- Velikonja Kolar, Irena in Šekli, Matej, 2017: *Splošna matura iz predmeta slovenščina v letu 2017. Poročilo DPK SM za slovenščino*. Ljubljana. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/2018%20Porocilo%20DPK%20103%20SLM%202017/2018012308563376/>.
- Velikonja, Irena in Tivadar, Hotimir, 2016: *Splošna matura iz predmeta slovenščina v letu 2016. Poročilo DPK SM za slovenščino*. Ljubljana. Dostopno na: <https://www.ric.si/mma/2017%20Porocilo%20DPK%20103%20SLM%202016/2017012513023736/>.
- Vrste jezikovnega dejanja («operatorji») v standardiziranem pisnem zrelostnem oz. zrelostnem in diplomskem izpitu (SZDI1) v slovenščini*. Alpen-Adria Universität, Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung. 2016. Dostopno na: https://www.srdp.at/downloads/?tx_solr%5Bfilter%5D%5B0%5D=handicaped%253Afalse&tx_solr%5Bfilter%5D%5B2%5D=documentType%253A%252FBegleitmaterialien%252FRichtlinien%252C%252BKonzepte%2B%2526%2BModelle&tx_solr%5Bfilter%5D%5B1%5D=subject%253A%252FUnterrichtssprache%252FSlowenisch.

7

Literatura

- Abednia, Arman, 2015: Practicing critical literacy in second language reading. *International Journal of Critical Pedagogy* 6/2. 77–94.
- Agbemabiese, Padmore, 2007: The reader and the text: Issues of diversity and interpretation. Dostopno na: https://www.academia.edu/11912443/The_Reader_and_the_Text_Issues_of_Diversity_and_InterprInterpr.
- Ambrož, Darinka idr., 2015: *Predmetni izpitni katalog za splošno matura – slovenščina*. Ljubljana: Državni izpitni center.
- Ambrož, Darinka, 2015: Šolski esej in splošna matura iz slovenščine. *Jezik in slovstvo* 60/3–4. 209–217.
- Ambrož, Darinka idr., 2017: *Slovenščina. Predmetni izpitni katalog za splošno matura*. Ljubljana: Državni izpitni center.
- Ambrož, Darinka idr., 2019: *Slovenščina. Predmetni izpitni katalog za splošno matura*. Ljubljana: Državni izpitni center.
- Ambrož, Darinka idr., 2022: *Slovenščina. Predmetni izpitni katalog za splošno matura*. Ljubljana: Državni izpitni center.
- Ambrož, Darinka, 2019: Pomen pouka književnosti v gimnazijskem programu. *Jezik in slovstvo* 64/1. 85–92.
- Ambrož, Darinka, Krakar Vogel, Boža in Šimenc, Brane, 2006: *Od spisa do eseja*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Anderson, Lorin W. et al., 2001: *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. New York: Longman.
- Anderson, Lorin W. et al., 2016: *Taksonomija za učenje, poučevanje in vrednotenje znanja: Revidirana Bloomova taksonomija izobraževalnih ciljev*. Prev. S. Sentočnik. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Anttiroiko, Ari-Veikko, Lintilä, Leena in Savolainen, Reijo, 2001: Information society competencies of managers: Conceptual considerations. Pantzar, Erik, Savolainen, Reijo in Paivi, Tynjälä (ur.): *In search for a human-centred information society*. Tampere: Tampere University Press. 27–57.

- Applebee, Arthur N., Burroughs, Robert in Stevens, Anita, 2000: Sharing conversations: A study of devices that create continuity and coherence in high school literature curricula. *Research in the Teaching of English* 34. 396–429.
- Appleyard, Joseph A., 1994: *Becoming a Reader: The Experience of Fiction from Childhood to Adulthood*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Armstrong, Paul B., 2015: *Kako se literatura igra z možgani?: Nevroznanost umetnosti in branja*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Athanasopoulou, Afroditi, 2014: Teaching Literature in Contemporary Education: The National Curriculum for Literature in Cyprus. *Journal of Language and Cultural Education* 2/3. 4–24.
- Avsec, Andreja in Pečjak, Sonja, 2003: Emocionalna inteligentnost kot kognitivno-emocionalna sposobnost. *Psihološka obzorja* 12/2. 35–48.
- Bačar, Teja, 2016: *Esej iz književnosti od uvedbe mature do danes. Diplomsko delo*. Ljubljana: [Bačar, Teja].
- Bagarić, Vesna in Mihaljević Djigunović, Jelena, 2007: Definiranje komunikacijske kompetencije. *Metodika* 8/1. 84–93.
- Barbarič, Nada, 1993a: Poročilo o analizi poskusnega maturitetnega eseja četrtošolcev. *Književnost na maturi*. Ljubljana: ZRŠŠ.
- Barbarič, Nada, 1993b: *Pot do šolskega eseja. Esej in šolski esej*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 17–40.
- Batson, Daniel C., 2009: These things called empathy: Eight related but distinct phenomena. Decety, Jean in Ickes, William (ur.): *The social neuroscience of empathy*. Cambridge: The MIT Press. 3–16.
- Baumann, Rüdiger, 2008: Probleme der Aufgabenkonstruktion gemäß Bildungsstandards. Überlegungen zu Kompetenzstufen und Operatoren. *Log in* 28. 54–59.
- Beach, Richard idr., 2011: *Teaching Literature to Adolescents. Second Edition*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Beecher, Donald, 2016: *Adapted brains and imaginary worlds: Cognitive science and the literature of the Renaissance*. London in Chicago: CcGill-Queen's University Press.
- Bešter Turk, Marja, 2003: Sodobno pojmovanje pismenosti in pouk slovenskega jezika v šolah v Republiki Sloveniji. Krakar Vogel, Boža (ur.): *Slovenski jezik, literatura in kultura v izobraževanju: Zbornik predavanj 39. Seminarja slovenskega jezika, literatura in kulture*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 57–83.
- Bešter Turk, Marja, 2011: Sporazumevalna zmožnost – eden izmed temeljnih ciljev pouka slovenščine. *Jezik in slovtvo* 56/3–4. 111–130.
- Bex, Tony R., 1994: The relevance of genre. Roger D. Sell, Verdonk, Peter (ur.): *Literature and the New Interdisciplinarity: Poetics, Linguistics, History*. Amsterdam: Rodopi. 107–129.
- Biti, Vladimir, 1997: *Pojmovnik suvremene književne teorije*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Bjelčević, Aleksander, 2008: Kaj je pesnik hotel povedati?. Krakar Vogel, Boža (ur.): *Književnost v izobraževanju – cilji, vsebine, metode*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. 45–54.
- Blau, Sheridan, 2014: Literary competence and the experience of literature. *Style* 48/1. 42–47.
- Blau, Sheridan, 2003: *The literature workshop: teaching texts and their readers*. Portsmouth NH: Heinemann.
- Blažič, Milena, 2000: *Vloga in pomen ustvarjalnega pisanja pri pouku književnosti v osnovni šoli. Doktorska disertacija*. Ljubljana: [Milena Blažič].
- Blažič, Milena Mileva, 2003: *Kreativno pisanje: vaje za razvijanje sposobnosti kreativnega pisanja*. Ljubljana: GV Izobraževanje.

- Blažič, Milena Mileva, 2013: Receptijska in sistemska didaktika književnosti kot izhodišči za sodoben književni pouk. V: Krakar Vogel, Boža in Blažič, Milena Mileva: *Sistemska didaktika književnosti v teoriji in praksi*. Ljubljana: Pedagoški inštitut. 5–46.
- Blažič, Milena Mileva, 2014: *Branja mladinske književnosti*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Blažič, Milena Mileva, 2015: Od receptijske do sistemske didaktike književnosti. *Jezik in slovstvo* 60/3–4. 185–190.
- Blažič, Milena Mileva, 2016: Šolska vertikala in matura. *Posvet o maturi*. Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. Dostopno na: <https://sites.google.com/site/slavisticnodrustvo/matura/blazic>.
- Bloom, Benjamin Samuel, 1984: *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook 1, Cognitive domain*. New York, London: Longman.
- Bobkina, Jelena in Dominguez Romero, Elena, 2014: The use of literature and literary texts in the EFL classroom; between consensus and controversy. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature* 3/2. 248–260.
- Bon, Jurij in Perenič, Urška, 2016: Eksperimentalna uporaba kvantitativne elektroencefalografije pri analizi (literarne) branja: Časovno-frekvenčna analiza. *Slavistična revija* 64/1. 13–32.
- Bond, Ernie, 2006: Reading outstanding international children's books. *Journal of Children's Literature* 32/2. 70–76.
- Booth, Wayne C., 2002: Is there an »implied« author in every film? *College Literature* 29/2. 124–132.
- Booth, Wayne C., 2005: *Retorika pripovedne umetnosti*. Prevedla Nada Grošelj. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.
- Borstner, Marjeta, 2012: Posodobljeni učni načrti za gimnazijo ter procesi preverjanja in ocenjevanja znanja. Žakelj, Amalija in Borstner, Marjeta (ur.): *Razvijanje in vrednotenje znanja*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 40–48.
- Bourg, Tammy, 1996: The role of emotion, empathy and text structure in children's and adult's narrative text comprehension. Kreuz, Roger J., MacNealy, Mary Sue (ur.): *Empirical Approaches to Literature and Aesthetics*. Westport: Ablex Publishing. 241–260.
- Božič, Zoran, 1993a: Problemske obdelave slovenskih klasikov. *Vprašanja slovarja in zdomske književnosti. Zborovanje slavistov (1992; Murska Sobota)*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport. 237–256.
- Božič, Zoran, 1993b: Problemski pouk književnosti. *Jezik in slovstvo* 39/2–3. 79–89.
- Božič, Zoran, 2012: Srednješolsko tesno branje in problem simbolne govornice. Krakar Vogel, Boža (ur.): *Slavistika v regijah – Koper*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije in Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 246–251.
- Božič, Zoran, 2014: Sto dvajset let slovenske didaktike književnosti (1867–1987). *Jezik in slovstvo* 59/4. 15–25.
- Breithaupt, Fritz, 2012: A three-person model of empathy. *Emotion Review* 4/1. 84–91.
- Brumfit, Christopher, Carter, Ronald, 1983: *Literature and Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Bruner, Jerome, 1997: *La educación, puerta de la cultura*. Madrid: Visor.
- Bucik, Valentin, 2003: Kako natančno in objektivno je mogoče preverjati znanje materinščine? Ivšek, Milena (ur.): *Poučevanje materinščine – načrtovanje pouka ter preverjanje in ocenjevanje znanja. Tretji mednarodni simpozij. Nova Gorica, 27.–29. november 2003. Zbornik prispevkov*. Ljubljana: ZRSŠ. 119–128.

- Bucik, Valentin, 2003: Kako natančno in objektivno je mogoče preverjati znanje materinščine. Ivšek, Milena (ur.): *Poučevanje materinščine – načrtovanje in ocenjevanje znanja*. 3. mednarodni simpozij. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Bucik, Valentin, 2009: Splošna matura na Slovenskem: včeraj, danes, jutri. *Sodobna pedagogika* 60/1. 116–134.
- Bucik, Valentin, 2014: Predstavitev doktorske disertacije »Metodološka in vsebinska primerjava modelov ocenjevanja znanja pri maturitetnih esejih iz slovenščine« (dr. Sonja Čokl). *Psihološka obzorja/Horizons of Psychology* 23. 54–56.
- Cambi, Franco, 2004: *Saperi e competenze*. Bari: Edizioni Laterza.
- Carter, Ronald A. in Long, Michael N., 1991: *Teaching literature*. Harlow, Essex, New York: Longman Publications.
- Case, Roland, 2013: The unfortunate consequences of Bloom's taxonomy. *Social Education* 77/4. 196–200.
- Castano, Emanuele in Kidd, David, 2013: Reading Literary Fiction Improves Theory of Mind. *Science* 242. 377–380.
- Cheng, Liying in Curtis, Andy, 2012: Test impact and washback: Implications for teaching and learning. Coombe, Christine, Davidson, Peter, O'Sullivan, Barry in Stoyhoff, Stephen (ur.): *The Cambridge guide to second language assessment*. Cambridge: Cambridge University Press. 89–95.
- Chin-Yi, Chung, 2015: Two contrasting approaches to teaching literature. *Research inspiration* 1/1. 67–75.
- Choo, Suzanne S., 2014: Cultivating a hospitable imagination: Re-envisioning the world literature curriculum through a cosmopolitan lens. *Curriculum Inquiry* 44/1. 68–89.
- Citton, Yves, 2011: La compétence littéraire: Apprendre à (dé)jouer la maîtrise. *Il Verri* 45. 32–41.
- Cosimi, Raffaella, 2011: *Dal sapere letterario al »saper essere«: sviluppare una competenza interpretativa*. Dostopno na: www.carducci-ts.it/dialoghi_carducci_dante/anno_ii/cosimi.pdf. (Dostop 22. 5. 2019).
- Coplan, Amy, 2004: Empathic engagement with narrative fictions. *The Journal of Aesthetics and Art Criticism* 62/2. 141–152.
- Culler, Jonathan, 2007: Interpretation: defending »overinterpretation«. *The literary in theory*. Stanford: Stanford University Press.
- Culler, Jonathan, 2008: *Literarna teorija: Zelo kratek uvod*. Ljubljana: Založba Krtina.
- Čokl, Sonja, 2000: Ali želimo razvijati umske zmožnosti učencev?. *Primerjalna književnost* 23/2. 12–14.
- Čokl, Sonja, 2013: *Metodološka in vsebinska primerjava modelov ocenjevanja znanja pri maturitetnih esejih iz slovenščine*. Doktorska disertacija. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za psihologijo.
- Čokl, Sonja in Cankar, Gašper, 2008: *Poročilo Raziskava različnih vrst kriterijev za ocenjevanje maturitetnih esejev iz slovenščine*. Ljubljana: Državni izpitni center.
- Daunay, Bertrand, 2007: État des recherches en didactique de la littérature. *Revue française de pédagogie* 159/2. 139–189.
- Daunay, Bertrand, 2002: *La paraphrase dans l'enseignement du français*. Bern: P. Lang.
- Debeljak, Aleš, 1988: *Melanholične figure*. Ljubljana: Krt.
- del Rey, Angelique, 2010: *À l'école des compétences*. Paris: La Découverte.
- Dey, Susmita, 2009: A study of literary competence achieved by students in a text based learning environment. *Proceedings of the 2nd International conference of teaching and learning*. Dostopno na: [https://my.laureate.net/Faculty/docs/Faculty%20Documents/INTI%20Conferences/Parallel%20SessioSe%202/2B/2B-06-P56%20\(India\).pdf](https://my.laureate.net/Faculty/docs/Faculty%20Documents/INTI%20Conferences/Parallel%20SessioSe%202/2B/2B-06-P56%20(India).pdf). (Dostop 2. 7. 2017).

- Di Bucci Felicetti, 2013: Il diritto alla ragione e i difettosi sillogismi: Argomentazione e testo letterario. Tonelli, Natascia (ur.): *Per una letteraturadelle competenze*. Torino: Loescher Editore. 109–129.
- Dolinar, Darko, 1995: Hermenevtika v literarni vedi. *Primerjalna književnost* 18/2. 59–68.
- Dović, Marijan, 2007: *Slovenski pisatelj: Razvoj vloge literarnega proizvajalca v slovenskem literarnem sistemu*. Ljubljana: ZRC SAZU.
- Dumortier, Jean-Louis, 2006: La dentellière et les fils du discours. Dumortier, Jean-Louis in Lebrun, Marlène (ur.): *Une formation littéraire malgré tout: Enseigner la littérature dans les classes difficiles*. Namur: CEDOCEF 119–151.
- Eco, Umberto, 1990: Interpretation and overinterpretation. Dostopno na: http://tannerlectures.utah.edu/_documents/a-to-z/e/Eco_91.pdf.
- Eco, Umberto, 1994: *The Limits of Interpretation*. Indiana: Indiana University Press.
- Eco, Umberto, 2005: *O literaturi*. Tržič: Učila International.
- Edgington, William D., 2002: To promote character education, use literature for children and adolescents. *The Social Studies* 93/3. 113–116.
- Eržen, Vineta, 2012: Ocenjevanje in učenje: splošni trendi. Žakelj, Amalija in Borstner, Marjeta (ur.): *Razvijanje in vrednotenje znanja*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 49–54.
- Falchetto, Bruno, 2014: Servono per vivere: Verso un'educazione all'uso della letteratura. Langella, Giuseppe (ur.): *La didattica della letteratura nella scuola delle competenze*. Pisa: Edizioni ETS. 39–64.
- Farhad, Tayebipour, 2009: In defence of teaching literature to efl students in the era of globalization. Jun Zhang, Lawrence idr. (ur.): *Englishes and literatures-in-English in a globalised world: Proceedings of the 13th international conference on English in southeast Asia*. 213–219.
- Ferretti, Ralph P. in De La Paz, Susan, 2011: On the comprehension and production of written texts: Instructional activities that support content-area literacy. Rollanda E. O'Connor in Patricia F. Vadasy (ur.): *Handbook of reading interventions*. New York: Guilford. 326–355.
- Fish, Stanley, 1980: *Is there a text in this class?: The authority of interpretive communities*. Cambridge: Harvard University Press.
- Fludernik, Monica, 2010: *An introduction to narratology*. London in New York: Routledge.
- Frantzen, Diana, 2001: Rethinking Foreign Language Literature: Towards an Integration of Literature and Language at All Levels. Scott, Virginia in Tucker, Holly (ur.): *SLA and the Literature Classroom: Fostering Dialogues*. Boston: Heinle & Heinle. 109–130.
- Fullan, Michael, 2001: *The new meaning of educational change*. New York: Teachers College Press.
- Gačnik, Uršula, 2018: *Empatija in literarno branje. Diplomsko delo*. Ljubljana: [Uršula Gačnik].
- Giusti, Simone, 2011: *Insegnare con la letteratura*. Congresso dell'Associazione degli Italianisti, Sezione Didattica. Università La Sapienza di Roma. Dostopno na: http://www.simonegiusti.eu/wordpress/wp-content/uploads/2016/06/Giusti_Insegnare_con_la_letteratura.pdf.
- Gómez Martín, Fernando E., 2002: *Didáctica de la poesía en la educación secundaria*. Madrid: Ministerio de Educación.
- Grezes, Julie in Decety, Jean, 2001. Functional anatomy of execution, mental simulation, observation, and verb generation of actions: A metaanalysis. *Human Brain Mapping* 12/1. 1–19.
- Grosman, Meta, 1989: *Bralec in književnost*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Grosman, Meta, 1999: Literarna veda kot sestavina književnega pouka. Jan, Zoltan (ur.): *Razpotja slovenske literarne vede. Slovenski slavistični kongres, Murska Sobota*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

- Grosman, Meta, 2001: Nekatero posebnosti branja leposlovja. Ivšek, Milena (ur.): *Različne vrste branja terjajo razvijanje različnih bralnih strategij: 4. strokovno posvetovanje Bralnega društva Slovenije*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 13–23.
- Grosman, Meta, 2004: *Zagovor branja: Bralec in književnost v 21. stoletju*. Ljubljana: Založba Sophia.
- Hattie, John, 2009: *Visible Learning. A Synthesis of over 800 Meta-analyses Relating to Achievement*. London in New York: Routledge.
- Herman, David, 2008: Cognition, emotion, and consciousness. *The Cambridge Companion to Narrative*. Cambridge: Cambridge University Press. 245–259.
- Horton, Susan R., 1989: The institution of literature and the cultural community. Natoli, Joseph P. (ur.): *Literary Theory's Future(s)*. Urbana: University of Illinois Press. 267–320.
- Ingarden, Roman, 1990: *Literarna umetnina*. Ljubljana: ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Ivšek, Milena, 2010: Slovenščina v izobraževanju. Dostopno na: <http://203.gvs.arnes.si/wordpress/wp-content/uploads/2010/09/SlovenscinaVizobrazevanju.pdf>. (Dostop 2. 8. 2019).
- Jacobs, Arthur M., Lüdtke, Jana, Aryani, Arash, Meyer-Sickendieck, Burkhard in Conrad, Marcus, 2016: Mood-empathic and aesthetic responses in poetry reception: A model-guided, multilevel, multimethod approach. *Scientific Study of Literature* 6/1. 87–130.
- Jelenko, Tanja, 2008: *Pisne interpretacije literarnih besedil kot kazalec uresničenosti ciljev pouka pri poliklinični maturi. Doktorska disertacija*. Ljubljana: [Tanja Jelenko].
- Jewett, Pamela, 2011: Some people do things different from us: Exploring personal and global cultures in a first grade class. *Journal of Children's Literature* 37/1. 20–29.
- Johnston, Allan, 2000: Objectifying sensibilities: Reader response and its discontents. *Radical Pedagogy* 2/1. Dostopno na: http://www.radicalpedagogy.org/radicalpedagogy/Objectifying_Sensibilities__Reader_Response_and_its_Discontents.html.
- Jožef Beg, Jožica, 2014: Pogledi na literarno zmožnost v didaktiki književnosti. *Jezik in slovstvo* 59/1. 69–81.
- Jožef Beg, Jožica, 2015: Vzgoja kultiviranega bralca kot najpomembnejši cilj pouka književnosti v gimnaziji. *Jezik in slovstvo* 60/3–4. 55–63.
- Jožef Beg, Jožica, 2019: *Razvijanje ključnih zmožnosti pri pouku književnosti v gimnaziji*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije (Slavistična knjižnica 20).
- Kidd, David, Castano, Emanuele in Onegis, Martin, 2016: On literary fiction and its effects on theory of mind. *Scientific Study of Literature* 6/1. 42–58.
- Keen, Suzanne, 2007: *Empathy and the Novel*. Oxford in New York: Oxford University Press.
- Kompare, Alenka in Rupnik Vec, Tanja, 2016: *Kako spodbujati razvoj mišljenja: Od temeljnih miselnih procesov do argumentiranja*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Koopman, Eva Maria, 2015: Empathic reactions after reading: The role of genre, personal factors and affective responses. *Poetics* 50. 62–79.
- Kordigel Aberšek, Metka, 2008: *Didaktika mladinske književnosti*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Koron, Alenka, 2019: Pripovedništvo na maturi iz slovenščine in problem vrednotenja v šolskem sistemu. *Jezik in slovstvo* 64/1. 51–56.
- Kos, Janko, 2000: Problemi književnega pouka. *Primerjalna književnost* 23/2. 6–8.
- Kos, Janko, 2001: *Literarna teorija*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Krakar Vogel, Boža, 1988: Smotri, vsebine in metode pouka slovenske književnosti. *Jezik in slovstvo* 34/3. 65–69.

- Krakar Vogel, Boža, 1989a: Metodični sistem šolske interpretacije umetnostnega besedila. *Jezik in slovstvo* 35/4–5. 91–98.
- Krakar Vogel, Boža, 1989b: Smotri, vsebine in metode pouka slovenske književnosti (nadaljevanje in konec). *Jezik in slovstvo* 34/4–5. 89–97.
- Krakar Vogel, Boža, 1990: Metodični sistem šolske interpretacije umetnostnega besedila. *Jezik in slovstvo* 35/4–5. 91–98.
- Krakar Vogel, Boža, 1996: Literarna teorija kot sestavina metodičnega sistema šolske interpretacije pri vzgoji kultiviranega bralca. *Jezik in slovstvo* 41/7–8. 147–156.
- Krakar Vogel, Boža, 2000: Pomen vprašanja *kako* za pouk književnosti. *Primerjalna književnost* 23/2. 29–33.
- Krakar Vogel, Boža, 2003: Eksterna matura iz materinščine v Sloveniji in šolski esej. Ivšek, Milena (ur.): *Poučevanje materinščine – načrtovanje pouka ter preverjanje in ocenjevanje znanja: 3. mednarodni simpozij – zbornik prispevkov*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 393–394.
- Krakar Vogel, Boža, 2004: *Poglavja iz didaktike književnosti*. Ljubljana: DZS.
- Krakar Vogel, Boža, 2006: Književna vzgoja in ključne kompetence. *Vzgoja in izobraževanje* 37/1. 19–21.
- Krakar Vogel, Boža, 2008: *Književnost pri eksterni maturi iz slovenščine*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 355–368.
- Krakar Vogel, Boža, 2011: Razvijanje kulturne zmožnosti pri pouku slovenščine. Kranjc, Simona (ur.): *Meddisciplinarnost v slovenistiki*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 271–277. (Obdobja 30).
- Krakar Vogel, Boža, 2013a: Receptijska in sistemska didaktika književnosti kot izhodišči za sodoben književni pouk. Krakar Vogel, Boža in Blažič, Milena Mileva: *Sistemska didaktika književnosti v teoriji in praksi*. Ljubljana: Pedagoški inštitut. 5–46.
- Krakar Vogel, Boža, 2013b: Razvoj slovenistične didaktike književnosti. *Slavistična revija* 61/1. 157–167.
- Krakar Vogel, Boža, 2014: Spodbujanje literarne recepcije v vzgoji in izobraževanju: didaktične ambicije in praktični učinki. Žbogar, Alenka (ur.): *Recepcija slovenske književnosti*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 233–242.
- Krakar Vogel, Boža, 2017: *Čezpredmetni cilji pri pouku materinščine/književnosti*. Tipkopis.
- Krakar Vogel, Boža, 2019: Modeli književnega pouka v slovenskem šolskem sistemu. *Jezik in slovstvo* 64/1. 41–50.
- Krakar Vogel, Boža, 2020: *Didaktika književnosti pri pouku slovenščine*. Ljubljana: Rokus Klett.
- Krakar Vogel, Boža in Šimenc, Brane, 2000: *Slovenski jezik in književnost: Vodnik skozi književnost na maturi*. Ljubljana: Državni izpitni center.
- Krofflič, Robi, 2002: *Izbrani pedagoški spisi (Vstop v kurikularne teorije)*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Krofflič, Robi, 2004: Učiteljeva zaveza vzgojnim ciljem javne šole. *Sodobna pedagogika* 55/posebna izdaja. 76–88.
- Krofflič, Robi, 2017: Pedagoški pomen zgodbe in narativne vrednosti. *Sodobna pedagogika* 68/1. 10–31.
- Krušič, Samo, 2000: Odnos interpretacija – literarna zgodovina – literarna teorija v gimnazijskem pouku književnosti. *Primerjalna književnost* 23/2. 19–21.
- Kurinčič, Jože, 2019: Evalvacija pouka književnosti v gimnaziji ali paberki nekdanjega profesorja v ŠKG v Šentvidu. *Jezik in slovstvo* 64/1. 93–100.

- Lamarque, Peter, 2009: The elusiveness of poetic meaning. *Ratio* 22/4. 398–420.
- Laznik, Anita, 2014: Slovenski esej: kronološki uvid terminoloških rešitev. *Slavia Centralis* 7/2. 67–78.
- Lewis, William E. in Ferretti, Ralph P., 2009: Defending interpretations of literary texts: The effects of topoi instruction on the literary arguments of high school students. *Reading Writing Quarterly* 25/4. 250–270.
- Lewis, William E. in Ferretti, Ralph P., 2011: Topoi and literary interpretation: The effects of a critical reading and writing intervention on high school students' analytic literary essays. *Contemporary Educational Psychology* 36/4. 334–354.
- Locke, Terry, 2011: If in doubt, reach for a story. Piet-Hein van de Ven in Brenton Doecke (ur.): *Literary Praxis: A Conversational Inquiry into the Teaching of Literature*. Rotterdam, Boston, Taipei: Springer Science & Business Media. 116–119.
- Louwerse, Max in Kuiken Don, 2004: The effects of personal involvement in narrative discourse. *Discourse Processes* 38. 169–172.
- Lugarić, Danijela, 2009: Simbolični dalekozor: Flakerova proza u trapericama. *Umjetnost riječi* 53/3–4. 169–184.
- MacKenzie, Ian, 2000: Institutionalized utterances, literature and language teaching. *Language and Literature* 9/1. 61–78.
- Mailloux, Steven, 1990: The turns of reader-response criticism. Moran, Charles in Penfield, Elizabeth F. (ur.): *Conversations: Contemporary critical theory and the teaching of literature*. Urbana: National Council of Teachers of English. 38–54.
- Manganaro, Andrea, 2014: Insegnamento della letteratura e didattica per competenze, tra scuola e università. Langella, Giuseppe (ur.): *La didattica della letteratura nella scuola delle competenze*. Pisa: Edizioni ETS. 65–80.
- Marentič Požarnik, Barica, 1991: Pomen operativnega oblikovanja vzgojno-izobraževalnih smotrov za uspešnejši pouk. Blažič, Marjan (ur.): *Izbrana poglavja iz didaktike*. Novo mesto: Pedagoška obzorja. 5–80.
- Marentič Požarnik, Barica, 1998: Kako pomembna so pojmovanja znanja, učenja in poučevanja za uspeh kurikularne prenove (prvi del). *Sodobna pedagogika* 49/3. 360–370.
- Marentič Požarnik, Barica, 2000: *Psihologija učenja in pouka: Temeljna spoznanja in primeri iz prakse*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Marentič Požarnik, Barica in Plut, Leopoldina, 1980: *Kakršno vprašanje, takšen odgovor: Priročnik o pedagoško-psiholoških osnovah zastavljanja kvalitetnih vprašanj pri pouku*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Marentič Požarnik, Barica in Plut Pregelj, Leopoldina, 2009: *Moč učnega pogovora: Poti do znanja z razumevanjem*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Marjanovič Umek, Ljubica, 2008: Različna pojmovanja znanja: povezanost z učenjem, poučevanjem in ocenjevanjem. *Sodobna pedagogika* 59/posebna izdaja. 10–23.
- Martens, Prisca idr., 2015: Building intercultural understandings through global literature. *The Reading Teacher* 66/8. 609–617.
- Martin, Biddy, 1997: Teaching literature, changing cultures. *PMLA. Special Topic: The Teaching of Literature* 112/1. 7–25.
- Marzano, Robert J. in Kendall, John S., 2007: *The new Taxonomy of Educational Objectives*. Thousand Oaks: Corvin Press.

- Matajc, Vanesa, 2009: Esej na maturi. *Primerjalna književnost* 32/2. 278–280.
- Mažgon, Jasna, 2008: *Razvoj akcijskega raziskovanja na temeljnih postavkah kvalitativne metodologije*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.
- McKay, Sandra Lee, 2001: The use of poetry in TEFL: Literature as content for ESL/EFL. Celce-Murcia, Marianne (ur.): *Teaching English as a second or foreign language*. Boston: Heinle & Heinle. 319–332.
- McGillis, Rod, 1985: Literary incompetence. *Children's Literature Association Quarterly*, 10/3. 144–145.
- Melinc, Maja, 2007: Literarna vzgoja – izhodišče za razvijanje nacionalne pripadnosti. Novak Popov, Irena (ur.): *Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. 43. SSJLK. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 221–224.
- Melinc Mlekuž, Maja, 2015: *Pouk književnosti kot dejavnik oblikovanja narodne zavesti na območju slovensko-italijanskega kulturnega stika. Doktorska disertacija*. Ljubljana: [M. Melinc Mlekuž].
- Mercina, Marija, 1998/1999: Kako daleč od cilja. *Jezik in slovstvo* 44/7–8. 299–301.
- Meretoja, Hanna, 2018: *The Ethics of Storytelling. Narrative Hermeneutics, History, and the Possible*. Oxford: Oxford University Press.
- Meutsch, Dietrich in Schmidt, Siegfried J., 1985: On the Role of Conventions in Understanding Literary Texts. *Poetics* 14. 551–574.
- Mihurko Poniž, Katja, 2008: Vloga spolnih identitet pri razvijanju literarne kompetence. Krakar Vogel, Boža (ur.): *Književnost v izobraževanju – cilji, vsebine, metode*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. 3–13.
- Mínguez-López, Xavier, 2015: Medir la competencia literaria: un instrumento para la investigación en educación literaria. *XVI Congreso Internacional de la Sociedad de Didáctica de la Lengua y la Literatura*, 12. 12. 2015. Sociedad de Didáctica de la Lengua y la Literatura. Dostopno na: https://www.academia.edu/19704712/Medir_la_competencia_literaria_un_instrumento_para_la_investigaci%C3%B3n_en_educaci%C3%B3n_literaria.
- Mlekuž, Ana, 2015: *Rezultati mednarodne raziskave PISA 2015*. Dostopno na: <http://www.pei.si/Sifranti/NewsPublic.aspx?id=135>.
- Mohor, Miha, 1995: Književnost v tretjem triletju osnovne šole. *Jezik in slovstvo* 41/1–2. 43–50.
- Mozafari, Atefeh in Barjesteh, Hamed, 2016: Enhancing literary competence through critical oriented reading strategies. *International Journal of Applied Linguistics & English Literature* 5/7. 168–177.
- Newmann, Fred M., ur., 1992: *Student Engagement and Achievement in American Secondary Schools*. New York: Teachers College, Columbia University.
- Nikolajeva, Maria, 2010: Literacy, competence and meaning-making: A human sciences approach. *Cambridge Journal of Education* 40/2. 145–159.
- Nodelman, Perry, 2003: *The pleasures of children's literature*. Boston: Allyn and Bacon.
- Nojournian, Amir Ali, 2007: Reader-oriented strategies for teaching poetry. *TELL* 1/4. 119–136.
- Nussbaum, Martha C., 2004: *L'intelligenza delle emozioni*. Bologna: Il Mulino.
- Owen Wilson, Leslie, 2014: *A dozen important brain based concepts. The second principle*. Dostopno na: <http://thesecondprinciple.com/teaching-essentials/a-dozen-important-brain-based-concepts/>.
- Paesani, Kate, 2005: Literary texts and grammar instruction: Revisiting the inductive presentation. *Foreign Language Annuas* 38/1. 15–24.
- Panero, Maria Eugenia idr., 2016: Does reading a single passage of literary fiction really improve theory of mind? An attempt at replication. *Journal of Personality and Social Psychology* 111/5. 46–64.

- Paternu, Boris, 1999: Odprtost literarnega besedila in njene meje. Jan, Zoltan (ur.): *Razpotja slovenske literarne vede. Slovenski slavistični kongres, Murska sobota*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 15–20.
- Paul, Richard in Binker, A. J. A., 2012 *Critical thinking handbook: K-3rd grades: A guide for remodeling lesson plans in language arts, social studies, and science*. Tomales: Foundation for Critical Thinking Press. Dostopno na: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED325803.pdf>. (Dostop 10. 4. 2018).
- Paulston, Christina Bratt, 1974: Linguistic and communicative competence. *TESOL Quarterly* 8/4. 347–362.
- Pavlič, Darja, 2014: Lirika z vidika univerzalnosti pripovedi. *Primerjalna književnost* 37/3. 227–238.
- Pečjak, Sonja, 2010: *Psihološki vidiki bralne pismenosti: Od teorije k praksi*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Pečjak, Sonja, 2019: Pouk književnosti v osnovni in srednji šoli pri generaciji »Z« – psihološka perspektiva. *Jezik in slovnost* 64/1. 57–63.
- Pečjak, Sonja in Gradišar, Ana, 2012: *Bralne učne strategije*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Pellerey, Michele, 2004: *Le competenze individuali e il Portfolio*. Firenze: La nuova Italia.
- Perenič, Urška, Bon, Jurij, Repovš, Grega in Pileckyte, Indre, 2017: Branje poezije na papirju in zaslonu: medijske tehnologije in transformacije v percepciji. *Primerjalna književnost* 40/1. 113–123.
- Perenič, Urška, 2014: *Empirija v literarni vedi*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Perrenoud, Philippe, 2003: *Costruire competenze a partire dalla scuola*. Rim: Edizioni Anicia.
- Pezdirc Bartol, Mateja, 2010: *Najdeni pomeni: Empirične raziskave recepcije literarnega dela*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije (Slavistična knjižnica 15).
- Pezdirc Bartol, Mateja, 2015: Dramska besedila na maturi. *Jezik in slovnost* 60/3–4. 87–95.
- Pieper, Irene, 2011: *Items for a description of linguistic competence in the language of schooling necessary for teaching/learning literature (at the end of compulsory education). An approach with reference points*. Strasbourg: Council of Europe (Language Policy Division).
- Pike, Mike, 2000: Keen Readers: Adolescents and pre-twentieth century poetry. *Educational Review* 52/1. 13–28.
- Pilkington, Adrian, 1994: Against literary reading conventions. D. Sell, Roger in Verdonk, Peter (ur.): *Literature and the New Interdisciplinarity: Poetics, Linguistics, History*. Amsterdam: Rodopi. 93–106.
- Pirih Svetina, Nataša, 2005: *Slovenščina kot tuji jezik*. Domžale: Založba Izolit.
- Poyas, Yael, 2004: Exploring the horizons of the literature classroom: Reader response, reception theories and classroom discourse. *L1 – Educational Studies in Language and Literature* 4/1. 63–84.
- Poniž, Denis, 1993: *Esej in šolski esej*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Poniž, Denis, 1994: *Šolski esej*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- Rabinowitz, Peter J., 1998: *Before reading: Narrative conventions and the politics of interpretation*. Ithaca: Cornell University Press.
- Reising, Russell J., 1991: Can cultured reading read culture? Toward a theory of literary incompetence. *Tulsa Studies in Women's Literature* 10/1. 67–77.
- Rosenblatt, Marie Louise, 1978: *The Reader, the Text, the Poem: The Transactional Theory of the Literary Work*. Carbondale: Southern Illinois University Press.
- Rosenblatt, Louise, 1995: *Literature as exploration (5th edition)*. New York: The Modern Language Association of America.

- Rutar Ilc, Zora, 2003: *Pristopi k poučevanju, preverjanju in ocenjevanju. K novi kulturi pouka*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Sagadin, Janez, 1991: *Razprave iz pedagoške metodologije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- Sagadin, Janez, 1993: *Poglavja iz metodologije pedagoškega raziskovanja*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.
- Sajko Lulik, Majda, 1998: Zunanje ocenjevanje v programu mednarodne mature pri maternem (slovenskem) jeziku. Jan, Zoltan (ur.): *Razpotja slovenske literarne vede. Slovenski slavistični kongres, Murska Sobota, 1.–3. oktober 1998*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 130–133.
- Saksida, Igor, 1999a: Izhodišča in predlogi za zunanje preverjanje bralne sposobnosti. *Jezik in slovstvo* 44/3. 51–60.
- Saksida, Igor, 1999b: Drugače o maturi. *Jezik in slovstvo* 44/7–8. 291–293.
- Saksida, Igor, 2003: Komunikacijski pouk književnosti v osnovni šoli. Krakar Vogel, Boža (ur.): *Slovenski jezik, literatura in kultura v izobraževanju. 39. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. 93–108.
- Saksida, Igor, 2008: Do jezika po poti svobode in subjektivnosti: Poezija in jezikovna norma. *Otrok in knjiga* 35/71. 32–42.
- Saksida, Igor, 2012: Z odprtimi očmi zagotovo pridemo na zeleno vejo kritičnega branja. *Jezik in slovstvo*. 57/1–2. 18–34.
- Saksida, Igor, 2008a: *Poti in razpotja didaktike književnosti*. Mengeš: Izolit.
- Saksida, Igor, 2008b: Do jezika po poti svobode in subjektivnosti, poezija in jezikovna norma. *Otrok in knjiga* 71. 32–42.
- Saksida, Igor, 2016: Slovenščina je prepomembna, da bi se izvajala le na eni maturitetni ravni – dve ravni mednarodne mature iz slovenščine. *Posvet o slovenščini na splošni maturi v organizaciji Zveze društev Slavistično društvo Slovenije*. Dostopno na: <https://sites.google.com/site/slavisticnodrustvo/matura/saksida>. (Dostop 1. 3. 2018).
- Saksida, Igor, 2017a: Predgovor: Matura ni piknik! Saksida, Igor et al. (ur.): *Letno poročilo: Splošna matura v letu 2017*. Ljubljana: Državni izpitni center. 10–11.
- Saksida, Igor, 2017b: Mednarodna primerljivost in prenova izhodišč maturitetnega šolskega eseja. *Kakovost in ocenjevanje znanja: zbornik povzetkov*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Schmidt, Siegfried J., 1970: Text und Bedeutung: Sprachphilosophische Prolegomena zu einer textsemantischen Literaturwissenschaft. Schmidt, Siegfried J. (ur.): *Text, Bedeutung, Asthetic*. Munich: Bayerischer Schulbuch-Verlag. 43–79.
- Schmidt, Siegfried J., 1982: *Foundations for the empirical study of literature: The components of a basic theory*. Prev. R. de Beaugrande. Hamburg: Ruske Verlag.
- Sclarandis, Carla in Spingola, Cinzia, 2013: La ricerca di un nuovo paradigma: l'insegnamento della letteratura nella scuola delle competenze. Tonelli, Natascia (ur.): *Per una letteratura delle competenze*. Torino: Loescher Editore. 23–44.
- Semino, Elena, 2014: *Language and world creation in poems and other texts*. London in New York: Routledge.
- Shafer, Gregory, 1997: Reader response makes history. *The English Journal* 86/7. 65–68.
- Short, Kathy Gnagey, 2016: A curriculum that is international. Short, Kathy Gnagey, Day, Deanna in Schroeder, Jean (ur.): *Reading globally: Reading the world through literature*. Portland, ME: Stenhouse. 3–24.

- Singer, Tania, 2006: The neuronal basis and ontogeny of empathy and mind reading: Review of literature and implications for future research. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews* 30/6. 855–863.
- Speer, Nicole K., Reynolds, Jeremy R., Swallow, Khena M. in Zacks, Jeffrey M., 2009: Reading stories activates neural representations of visual and motor experience. *Psychological Science* 20/8. 989–999.
- Stamos, Vladislava in Lunaček, Peter, 2012: Pomembnost empatije. *Zdravstveno varstvo* 51/4. 299–301.
- Strmčnik, France, 2001: *Didaktika: Osrednje teoretične teme*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Strmčnik, France, 2007: Problemska usmerjenost, nujnost sodobnega pouka. *Sodobna pedagogika* 58/3. 188–206.
- Šimenc, Brane, 1998: *Zunanji ocenjevalci o IP1 in IP2*. Jan, Zoltan (ur.): *Razpotja slovenske literarne vede. Slovenski slavistični kongres, Murska Sobota, 1.–3. oktober 1998*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 133–135.
- Šimenc, Brane, 2016: Ocenjevanje – sistem, uspehi, problemi. *Posvet o slovenščini na splošni maturi v organizaciji Zveze društev Slavistično društvo Slovenije*. Dostopno na: <https://sites.google.com/site/slavisticnodrustvo/matura/simenc>. (Dostop 10. 3. 2018).
- Štefanc, Damijan, 2011: Pojmovanja znanja v pedagoškem diskurzu: Nekateri problemi. *Sodobna pedagogika* 62/1. 100–119.
- Štrancar, Marjan, 1993: Elementi za ovrednotenje šolskega eseja. *Esej in šolski esej*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 49–76.
- Štuhec, Miran, 2000: Književnost v srednji šoli (gimnaziji). *Primerjalna književnost* 23/2. 9–11.
- Štuhec, Miran, 2002: K problematiki eseja. *Slavistična revija* 50/3. 361–372.
- Štuhec, Miran, 2014: Esezistična recepcija slovenske književnosti. Žbogar, Alenka (ur.): *Recepcija slovenske književnosti*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 471–478.
- Taylor, Marjorie Esther, Hodges, Sara D. in Kohányi, Adèle, 2003: The illusion of independent agency: Do adult fiction writers experience their characters as having minds of their own?. *Imagination, Cognition and Personality* 22/4. 361–380.
- Tivadar, Hotimir, 2016: *Slovenska matura in slovenščina – trenutno stanje, problemi, nadaljnji koraki in pozitivna usmerjenost*. Posvet o maturi. Dostopno na: <https://sites.google.com/site/slavisticnodrustvo/matura/tivadar>.
- Tokarz, Božena, 2008: Interpretacija kot podlaga literarne komunikacije. Krakar Vogel, Boža (ur.): *Književnost v izobraževanju – cilji, vsebine, metode*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. 37–44.
- Tonelli, Natascia, 2013: Lo sguardo dell'italianista: letteratura, scuola, competenze. Tonelli, Natascia (ur.): *Per una letteratura delle competenze*. Torino: Loescher Editore. 13–21.
- Torell, Örjan, 2001: Literary competence beyond conventions. *Scandinavian journal of educational research* 45/ 4. 369–379.
- Tucovič, Vladka, 2006: Tipologija esejev Iztoka Geistra. *Jezik in slovstvo* 51/2. 69–88.
- van de Ven, Piet-Hein in Doecke, Brenton, 2011: Literary praxis (A concluding essay). van de Ven, Piet-Hein in Doecke, Brenton (ur.): *Literary Praxis: A Conversational Inquiry into the Teaching of Literature*. Rotterdam, Boston, Taipei: Springer Science & Business Media. 226–233.
- van den Akker, Jan, 2003: Curriculum perspectives: An introduction. van den Akker, Jan, Kuiper, Wilmad, Hameyer, Uwe (ur.): *Curriculumlandscapes and trends*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers. 1–10.

- Virk, Tomislav, 1999: *Moderne metode literarne vede in njihove filozofsko teoretske osnove*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo.
- Virk, Tomislav, 2006: Zakaj je književnost pomembna? Krakar Vogel, Boža (ur.): *Književnost v izobraževanju – cilji, vsebine, metode*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 3–13. (Obdobja 25).
- Virk, Tomislav, 2011: The literary and ethics. Schmeling, Manfred in Backe, Hans-Joachim (ur.): *From Ritual to Romance and Beyond: Comparative Literature and Comparative Religious Studies*. Würzburg: Königshausen u. Neumann. 299–309.
- Virk, Tomislav, 2017: Etična literarna veda med kakofonijo in pluralnostjo. *Primerjalna književnost* 40/2. 13–31.
- Virk, Tomislav, 2018: *Etični obrat v literarni vedi*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.
- Virk, Tomislav, 2019: Literatura, etika in pouk književnosti v gimnazijah. *Jezik in slovstvo* 64/1. 59–72.
- Vodenik Vozelj, Tatjana, 2015: *Literarna zmožnost v gimnaziji: Diplomsko delo*. Ljubljana: [T. Vodenik Vozelj].
- Vogel, Jerica, 2010: Zmožnost kritičnega sporazumevanja kot temeljni cilj jezikovnega izobraževanja v šoli. Ivšek, Milena (ur.): *Pot k jezikovni politiki v izobraževanju*. Zavod za šolstvo RS, Ljubljana. 106–135.
- Vogel, Jerica, 2012: Sodobnejše pojmovanje sporazumevalne zmožnosti kot izhodišče za prenovu jezikovnega dela izpita iz slovenščine na splošni maturi. *Jezik in slovstvo* 57/1–2. 67–81.
- Vogel, Jerica, 2015: Modeli jezikovnega pouka pri predmetu slovenščina od leta 1990 do danes. *Jezik in slovstvo*. 60/3–4. 171–181.
- Vogel, Jerica, 2016a: *Razmerje med učnim načrtom, poukom in maturo*. Posvet o maturi. Dostopno na: <https://sites.google.com/site/slavisticnodrustvo/matura/vogel>.
- Vogel, Jerca, 2016b: *Iz debat o dvoravninskosti matur*. Posvet o maturi. Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. Dostopno na: <https://sites.google.com/site/slavisticnodrustvo/matura/debata>.
- Witte, Theo, Janssen, Tanja in Rijlaarsdam, Gert, 2006: Literary competence and the literature curriculum. *Mother tongue education in a multicultural world: Case studies and networking for change*. Dostopno na: http://www.gettrijlaarsdam.nl/Presentations/Roemenia%20PaperJune%202006%20Final%20version%20_written%20text_.pdf.
- Witte, Theo, 2008: *Het Oog van de Meester – Een onderzoek naar de literaire ontwikkeling van havo- en vwo-leerlingen in de tweede fase van het voortgezet onderwijs*. Delft: Eburon Uitgeverij.
- Witte, Theo, 2011: Between dream and deed. van de Ven, Piet-Hein in Doecke, Brenton (ur.): *Literary Praxis: A Conversational Inquiry into the Teaching of Literature*. Rotterdam, Boston, Taipei: Springer Science & Business Media. 96–113.
- Witte, Theo et al., 2012: *An empirically grounded theory of literary development: teachers' pedagogical content knowledge on literary development in upper secondary education*. Dostopno na: <http://www.literaryframework.eu/static/documents/key/5.1%20An%20empirically%20theory%20of%20literary%20development.pdf>.
- Witte, Theo in Sâmihăian, Florentina, 2013: Is Europe open to a student-oriented framework for literature? A comparative analysis of the formal literature curriculum in six European countries. *L1 Educational Studies in Language and Literature* 13. 1–22.
- Xerri, Daniel, 2016: »Poems look like a mathematical equation«: Assessment in poetry education. *International journal of English studies* 16/1. 1–17.
- Zajc, Ivana, 2016a: Sodobne spremembe didaskalij: Primer besedil Simone Semenič. *Jezik in slovstvo* 61/3–4. 151–162.

- Zajc, Ivana, 2016b: *Literarno delo in njegov (implicitni) avtor: vidika literarne vede in šolske prakse. Magistrska naloga*. Ljubljana: [Ivana Zajc].
- Zupan Sosič, Alojzija, 2003: Ali beremo maturitetne romane z užitkom?. *Jezik in slovstvo* 48/1. 7–20.
- Zupan Sosič, Alojzija, 2006: *Robovi mreže, robovi jaza: Sodobni slovenski roman*. Maribor: Litera.
- Zupan Sosič, Alojzija, 2010: Literarnost, ponovno. *Primerjalna književnost* 33/3. 199–220.
- Zupan Sosič, Alojzija, 2011a: *Na pomolu sodobnosti ali o književnosti in romanu*. Maribor: Litera.
- Zupan Sosič, Alojzija, 2011b: Trivialnost. *Slavistična revija* 59/2. 147–160.
- Zupan Sosič, Alojzija, 2014a: Za literarno interpretacijo. *Jezik in slovstvo* 59/2–3. 117–128.
- Zupan Sosič, Alojzija, 2014b: Prihodnost literarne interpretacije. Tivadar, Hotimir (ur.). *Prihodnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. 50. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. 50–60.
- Zupan Sosič, Alojzija, 2017: *Teorija pripovedi*. Ljubljana: Litera.
- Žagar, Igor Ž., 2010: Topoi in Critical Discourse Analysis. *Lodz Papers in Pragmatics* 6/1. 3–27.
- Žbogar, Alenka, 2003: Srednješolske književne vsebine na recepcijskem situ. *Jezik in slovstvo* 48/5. 39–50.
- Žbogar, Alenka, 2010: Ljubezen v sodobni slovenski kratki pripovedni prozi in srednješolski pouk književnosti. Alojzija Zupan Sosič, Alojzija (ur.): *Sodobna slovenska književnost (1980–2010)*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 425–431. (Obdobja 29).
- Žbogar, Alenka, 2011: Metodologija književnodidaktičnega raziskovanja. *Jezik in slovstvo* 56/3–4. 31–41.
- Žbogar, Alenka, 2013: *Iz didaktike slovenščine*. Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. Ljubljana: Birografika Bori.
- Žbogar, Alenka, 2014a: Literarno branje in mladostniki. Žbogar, Alenka (ur.): *Repcija slovenske književnosti*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 551–557. (Obdobja 33).
- Žbogar, Alenka, 2014b: Temeljna didaktična načela gimnazijskega pouka književnosti. *Pedagoška obzorja* 29/3–4. 18–29.
- Žbogar, Alenka, 2015: Reading ability and literary competence in language arts classes in Slovenia/ Čitalačka sposobnost i književna kompetencija u nastavi književnosti i jezika u Sloveniji. *Croatian Journal of Education: Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje* 17/4. 1219–1247.
- Žbogar, Alenka, 2019: Razvijanje literarne zmožnosti pri pouku književnosti. *Jezik in slovstvo* 64/1. 73–83.
- Žunkovič, Igor, 2016: Ali je nevroznanost rešila humanistiko? Revizija razmerja med nevroznanostjo in literarno vedo pet let kasneje. *Jezik in slovstvo* 61/1. 101–112.
- Žunkovič, Igor, 2015: Učinek utelešene vednosti v sodobni dramatici – 24ur Simone Semenič. *Slavistična revija* 63/4. 377–388.

Izveček

Pouk književnosti na gimnaziji določa sistemska literarnodidaktična paradigma, katere cilj je razvoj kultiviranega bralca, ki ima visoko razvito literarno zmožnost, tj. zmožnost recepcije književnih besedil. Njene temeljne sestavine so literarne konvencije, književno znanje in čustveno-vrednotne razsežnosti. *Evropski literarni okvir*, ki opisuje razvoj literarne zmožnosti v sekundarnem izobraževanju v Evropi, poudari literarnozgodovinsko znanje, za branje predlaga le prozna oz. pripovedna literarna dela – kar ga oddalji od sistemske literarne didaktike – in zanemarija čustveno-vrednotne razsežnosti. Z anketno raziskavo profesorjev slovenščine smo ugotovili, da pri svojem delu izpostavljajo sistemske književno znanje in čustveno-vrednotne vidike ukvarjanja z literaturo. Kot najpomembnejša za branje v obdobju gimnazijskega izobraževanja profesorji najpogosteje predlagajo kanonska dela, denimo dela Franceta Prešerna in Fjodorja M. Dostojevskega. Med tujimi literarnimi besedili je izrazito nizek delež lirike, skoraj polovica tujih besedil je dramskih, ostala so epska. Knjiga vsebuje tudi primerjalno analizo enajstih različnih modelov eseja na maturi iz Slovenije in tujine na podlagi kriterijev, ki se navezujejo na razvoj literarne zmožnosti. Preverili smo, katere elemente drugih izpitov lahko kot primere dobre prakse integriramo v esejski del splošne mature iz slovenščine, in zaradi katerih lastnosti posamezni modeli esejskega dela mature iz materinščine literarno zmožnost preverjajo pomanjkljivo. Ugotovili smo, da literarno zmožnost pomanjkljivo preverjajo tisti modeli eseja na maturi, ki izpostavijo predvsem funkcionalne cilje pouka književnosti, s tem pa zapostavijo literarno zmožnost. V prid sistemskemu pristopu k pouku književnosti torej predlagamo integracijo znanja o literarni zgodovini in prepoznavanja žanrskih, slogovnih, strukturnih idr. lastnosti teksta v povezavi s pomenom besedila in bralčevim doživljajsko-vrednotnim odzivom. Predlagamo, da slovenski esej na literarno temo predvidi tudi ukvarjanje z lirskimi besedili. Pomembno je, da esejska naloga predvidi obe stopnji literarne interpretacije in rabo kompleksnih miselnih procesov, kar naj se odraža tudi v ocenjevalnih kriterijih.

Ključne besede: literarna zmožnost, maturitetni esej na književno temo, literarne konvencije, didaktika književnosti, *Evropski literarni okvir*

Abstract

The teaching of literature in the Slovenian high school is determined by the systemic literary didactic paradigm, which develops a cultured reader who has a highly developed literary competence, ie. ability to read literary texts. Its basic components are: emotional and ethical dimensions, literary conventions and literary knowledge. The *European literary framework*, which describes the development of literary competence in secondary education in Europe, emphasizes the knowledge of the history of literature. For reading it proposes only prose or narrative literary works – because of this it is not in accordance with the systemic literary didactics – and furthermore it neglects the emotional and ethical dimensions. Through a survey we found that the teachers of Slovene language tend to highlight the systemic literary knowledge and emotional and ethical aspects of literature. From their point of view the most important reading material in high school education are canonical works, such as the works of France Prešeren and Fyodor M. Dostoevsky. They propose very little foreign lyric texts, half of the proposed foreign works are dramatic and the rest is prose. The doctoral dissertation also contains an analysis of eleven different models of the high school exit exam from Slovenia and other countries. The criteria used for the analysis are related to the development of literary competence. We examined which parts of other high school exit exams are successful and could be included into the essay on literature in the high school exit exam in Slovenia and due to which properties some models of the essay do not fully develop the literary competence. We found that the literary competence is not adequately developed when different models of the essay highlight only the functional purpose of learning about literature in school, because they neglect the literary competence. To consolidate the systemic approach to the teaching of literature, we therefore propose the integration of knowledge about literary history as well as recognizing genre, stylistic, structural elements, etc. in relation to the meaning of the text and the reader's emotional and ethical response. We suggest that the Slovenian essay on literature also deals with lyrical texts. It is important that it includes both phases of literary interpretation and complex cognitive operations, which must also be reflected in the evaluation criteria.

Key words: literary competence, essay on literature in the high school exit exam, literary conventions, didactics of literature, *European literary framework*